

UCHWAŁA Nr XV/89/16
RADY MIEJSKIEJ w BISZTYNKU
z dnia 31 maja 2016r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych
Miasta i Gminy Bisztynek na lata 2016 – 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016r., poz. 446) w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)

Rada Miejska w Bisztyнку uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Bisztynek na lata 2016 -2025 zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bisztyńka

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Załącznik nr 1
do uchwały nr XV/89/16
Rady Miejskiej w Bisztyнку
z dnia 31 maja 2016r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE BISZTYNEK
LATA 2016 – 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Charakterystyka Gminy Bisztynek	4
II. Diagnoza problemów społecznych	6
1. Demografia.....	6
2. Pomoc społeczna.....	6
2.1. Rodziny objęte wsparciem w zakresie pomocy społecznej.....	7
2.2. Rodziny objęte wsparciem w zakresie świadczeń rodzinnych.....	11
2.3. Rodziny objęte wsparciem w zakresie funduszu alimentacyjnego.....	11
2.4. Rodziny objęte wsparciem w zakresie dodatków mieszkaniowych.....	11
3. Wspieranie rodzin.....	12
3.1. Asystent rodziny.....	12
3.2. Pokrywanie kosztów pobytu w pieczy zastępczej	12
4. Uzależnienia.....	13
5. Sytuacja osób starszych.....	13
6. Edukacja.....	15
7. Przemoc w rodzinie	16
8. Przystępczość.....	17
III. Analiza SWOT	17
IV. Adresaci strategii.....	19
V. Cele strategii	20
1. Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne.....	20
2. Zmniejszanie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego.....	23
3. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych.....	27
4. Rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	29
VI. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.....	31
VII. Monitoring i ewaluacja.....	31

Wstęp

Na mocy artykułu 16 b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, zwanej dalej ustawą, gmina jest zobowiązana do opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, w szczególności powinna zawierać diagnozę sytuacji społecznej gminy oraz prognozę zmian objętych strategią a także określać cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji (w tym ramy finansowe) a także wskaźniki realizacji działań.

Kluczowe znaczenie w programowaniu gminnej polityki społecznej mają regulacje prawne oraz dokumenty strategiczne i programowe przyjmowane na szczeblu Unii Europejskiej, krajowym i regionalnym. Definiują one ramy formalno-prawne dla działania władz samorządowych, wskazując jednocześnie priorytetowe obszary interwencji publicznej. Szczególnie ważne są te dokumenty, które podejmują temat wykluczenia społecznego jako jedno z głównych wyzwań dla współczesnej polityki społecznej – *„Europa 2020–Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”*, *„Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”*, czy *„Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu do 2020”*. Na poziomie regionalnym kluczowym dokumentem określającym cele i zadania samorządów, publicznych instytucji pomocy społecznej i służb zatrudnienia oraz podmiotów niepublicznych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest *„Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku”*, wskazująca priorytety i kierunki polityki społecznej, które powinny determinować planowanie na szczeblu regionalnym i lokalnym. Lokalnie strategia jest zgodna z *„Programem rozwoju Gminy i Miasta Bisztynek do 2025 roku”*.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2025 rozwijając myśl planistyczną zawartą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007 - 2015 jest w znacznej mierze zbliżona układem do dokumentu poprzedniego, choć pojawiają się zmiany zarówno w zakresie prognozy jak i sposobu wdrażania planowanych działań.

Dokument zawiera diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zmian problemów społecznych w perspektywie do 2025 roku. Identyfikacja najważniejszych kwestii społecznych została skonstruowana na podstawie przedłożonych materiałów statystycznych i urzędowych a także

instrumentów analizy strategicznej, do których należy zaliczyć identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z diagnozy wynikają obszary problemowe, nad którymi winna skupić się lokalna polityka społeczna. Część programowa została ujęta w formie tabelarycznej, zawierającej cele, kierunki oraz realizatorów poszczególnych działań, czas ich realizacji oraz wskaźniki ich wykonania.

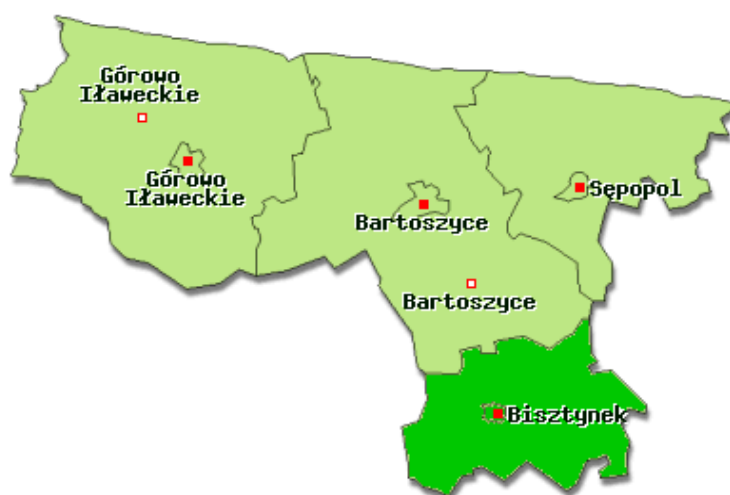
Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia będzie podlegać stałemu monitoringowi a w razie potrzeby uaktualnieniom i zmianom.

I. Charakterystyka Gminy Bisztynek

Gmina Bisztynek położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie bartoszyckim. Jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Bisztynek.

Położenie gminy Bisztynek na tle powiatu bartoszyckiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

W skład gminy wchodzi 30 miejscowości, w tym 1 miasto (Bisztynek).

Sołectwa: Troszkowo, Paluzy, Grzęda, Pleśno, Wojkowo, Sątopy, Nowa Wieś Reszelska, Unikowo, Łędlawki, Łądek, Dąbrowa, Księżno, Prosyty, Sułowo, Wozławki, Warmiany, Troksy, Bisztynek-Kolonia.

Pozostałe miejscowości: Krzewina, Janowiec, Swędrówka, Łabławki, Pleśnik, Biegonity, Winiec, Mołdyty, Nisko, Niski Młyn, Kokoszewo, Sątopy-Samulewo.

Miasto: Bisztynek

Gmina Bisztynek jest gminą miejsko-wiejską. Większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa, pracy dorywczej oraz zatrudnienia w zakładach produkcyjnych, dających niewielką ilość miejsc pracy.

Miasto Bisztynek posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno – przestrzenną. Większość usług związanych z obsługą ludności skoncentrowana jest w centralnej części miasta na obszarze Starego Miasta. Zabudowa w tej części to małe domy mieszkalne z usługami w parterach, lub samodzielne obiekty usługowe. Teren ten objęty jest strefą „A” ochrony konserwatorskiej i strefą „W” ochrony archeologicznej. Wokół Starego Miasta rozlokowana jest luźna zabudowa mieszkalna, z usługami publicznymi na wydzielonych działkach (szkoła, stadion) składająca się ze starej i nowej zabudowy jednorodzinnej. Stara część zabudowy objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej „B”.

W kierunku południowo - wschodnim od starego miasta powstało współczesne osiedle zabudowy wielorodzinnej. Jest to typowe „blokowisko” z małą ilością zieleni i stanowiące dysonans w krajobrazie miasta. W kierunku wschodnim od zabudowy wielorodzinnej znajduje się dzielnica przemysłowo – składowa, której zabudowa obecnie w niewielkim stopniu jest wykorzystywana na działalność gospodarczą.

Istniejący w gminie przemysł to głównie niewielkie zakłady produkcyjne, które powstały na bazie lokalnych surowców. Są to głównie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego, drzewnego i materiałów budowlanych oraz inne o swobodnej lokalizacji.

II. Diagnoza problemów społecznych

1. Demografia

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Gminę Bisztynek zamieszkiwało 6717 osób, liczba mieszkańców, z roku na rok się zmniejsza.

Tabela 1

Rok	Liczba mieszkańców
2011	6964
2013	6830

Źródło: Ewidencja ludności UM w Bisztynku

Główną przyczyną niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. Drugim czynnikiem, który wpłynął na spadek liczby ludności gminy było ujemne saldo migracji tzn. liczba osób napływających do miasta była niższa od liczby emigrujących.

2. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Bisztynek realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawowym zadaniem Ośrodka jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, czyli podejmowanie działań, nakierowanych na udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień. Ponadto Ośrodek realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z obowiązków ustawowych, realizacji projektów i programów, MOPS w Bisztynku stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami, organizacjami działającymi w tym obszarze. Współpraca ta polega na podejmowaniu działań interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.1. Rodziny objęte wsparciem w zakresie pomocy społecznej:

Tabela 2

Rok	Liczba rodzin/liczba osób
2013	490/1361
2014	434/1174
2015	446/1154

Źródło: MOPS w Bisztyнку

Z powyższego zestawienia wynika, że ogólna liczba rodzin - beneficjentów pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie. Analizując szczegółowo sprawozdawczość, można zauważyć niewielką tendencję malejącą rodzin korzystających ze świadczeń finansowych i pomocy rzeczowej, przy zwiększonej liczbie rodzin korzystających wyłącznie z pracy socjalnej. Jednak nadal są obszary, które mogą prowadzić do wykluczenia społecznego, obszary problemowe, zdiagnozowane na podstawie powodów korzystania z pomocy społecznej. Ubóstwo rodzin spowodowane bezrobociem, długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością czy bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uniemożliwia zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i w sposób znaczący wpływa na zaburzenie funkcji społecznych. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowi 18% ogółu mieszkańców Gminy Bisztynek.

Tabela poniżej przedstawia powody, uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 3

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin/Liczba osób w rodzinach		
	2013	2014	2015
ubóstwo	127/429	160/528	164/491
potrzeba ochrony macierzyństwa	52/255	59/275	57/259
w tym: wielodzietność	20/117	20/115	20/111
bezrobocie	300/958	259/807	249/746
niepełnosprawność	132/332	125/291	127/266
długotrwała lub ciężka choroba	169/419	162/388	169/371
bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych i prowadzenia gospod. domowego - ogółem	104/392	93/356	91/335
w tym: rodziny niepełne	83/264	72/229	68/206
przemoc w rodzinie	4/19	4/22	4/14

alkoholizm	41/100	35/86	32/72
trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8/10	7/12	3/3

Źródło: MOPS w Bisztyнку

Najważniejszym i jednocześnie najtrudniejszym obszarem problemów jest bezrobocie. Brak zatrudnienia nie pozwala wielu osobom i rodzinom zaspokoić ich podstawowych potrzeb, a także przyczynia się do powstawania dysfunkcji w rodzinach, patologii oraz społecznej degradacji środowisk rodzinnych. Problemy te pogłębiają się w miarę przedłużania się okresu bezrobocia, niejednokrotnie powodując szereg innych negatywnych zjawisk, takich jak frustracja, marginalizacja, alkoholizm, konflikty rodzinne, przemoc. Ponad 56% rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w roku 2015, to rodziny w których jest osoba bezrobotna.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia. Poniższe tabele przedstawiają dane statystyczne, ujęte w różnych aspektach, dotyczące bezrobocia na terenie Gminy Bisztynek.

Tabela 4

Miasto /gmina	Rok	Bezrobotni ogółem	Z liczby ogółem							
			kobiety	poprzednio pracujący	z prawem do zasiłku	w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
							do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długo-trwale bezrobotni	bez kwalifikacji zawodowych
Bisztynek	2013	754	383	596	134	54	169	175	428	291
Bisztynek	2014	632	309	526	128	26	122	158	381	236
Bisztynek	2015	562	275	475	101	17	92	141	332	212

Źródło: PUP w Bartoszczech

Tabela 5

Miasto /gmina	Rok	Bezrobotni ogółem	W wieku					
			do 25 lat	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64 lata
Bisztynek	2013	754	169	211	133	147	80	14
Bisztynek	2014	632	122	161	139	129	64	17
Bisztynek	2015	562	92	167	124	101	62	16

Źródło: PUP w Bartoszczech

Tabela 6

Miasto /gmina	Rok	Bezrobotni ogółem	Z wykształceniem				
			wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym i niższym
Bisztunek	2013	754	37	149	65	258	245
Bisztunek	2014	632	30	126	49	218	209
Bisztunek	2015	562	23	135	41	187	176

Źródło: PUP w Bartoszycach

Tabela 7

Miasto /gmina	Rok	Bezrobotni ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy					
			do 1 miesiąca	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24 miesięcy
Bisztunek	2013	754	64	114	118	157	137	164
Bisztunek	2014	632	60	127	58	100	126	161
Bisztunek	2015	562	46	84	65	122	95	150

Źródło: PUP w Bartoszycach

Tabela 8

Miasto /gmina	Rok	Bezrobotni ogółem	Bez stażu	Według stażu pracy					
				do 1 roku	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat
Bisztunek	2013	754	158	118	174	104	110	69	21
Bisztunek	2014	632	106	105	143	96	109	53	20
Bisztunek	2015	562	87	86	151	82	100	43	13

Źródło: PUP w Bartoszycach

Liczba osób bezrobotnych systematycznie się zmniejsza z 754 w roku 2013 do 562 w roku 2015. Największe problemy z zatrudnieniem mają osoby długotrwale bezrobotne, z niskim wykształceniem i krótkim stażem pracy. Ponad 16% osób zarejestrowanych w urzędzie pracy nie ma żadnego stażu pracy.

Kolejnym, pod względem liczby osób, powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba. Jest to problem, który dotknął w 2015 roku 38% rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Wraz z przewlekłą chorobą pojawiają się inne problemy, takie jak wzrost kosztów utrzymania poprzez zwiększenie wydatków na leki, trudności prowadzeniu gospodarstwa domowego, ograniczoną możliwość zarobkowania.

Podobnie wygląda sytuacja osób niepełnosprawnych. Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania

w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne. Wsparcie tych osób – to przede wszystkim świadczenia w formie zasiłku stałego, usług opiekuńczych, skierowania do środowiskowego domu samopomocy w Reszlu. Środowiskowy dom samopomocy jest placówką wsparcia dziennego dla osób przewlekle chorych psychicznie, którego celem jest świadczenie usług w ramach indywidualnych i grupowych treningów umiejętności społecznych, w zakresie kształtowania i podtrzymywania czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym w formie terapii zajęciowej, terapii ruchowej, opieka lekarska i pielęgnarska, poradnictwo psychologiczne, i socjalne, pomoc w załatwieniu spraw osobistych. Zajęcia odbywają się przez 5 dni w tygodniu przez 6 godzin dziennie tj. 8.00-14.00 w odpowiednio wyposażonych pracowniach. Na zajęcia mieszkańcy gminy są dowożeni bezpłatnym busem.

W 46 rodzinach z osobą niepełnosprawną opiekunowie, którzy zrezygnowali z zatrudnienia by opiekować się swoim bliskim, są uprawnieni do świadczenia pielęgnacyjnego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest powodem przyznania pomocy dla ponad 21% rodzin korzystających z systemu wsparcia. W roku 2015 - 14 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczebność gospodarstw domowych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015
RODZINY OGÓŁEM	490/1361	434/1174	446/1154
o liczbie osób	161/161	147/147	160/160
1			
2	84/168	81/162	91/182
3	81/243	69/207	66/198
4	87/348	75/300	66/264
5	42/210	33/165	39/195
6 i więcej	35/231	29/193	24/155
w tym (z wiersza 1)	224/924	200/811	183/734
rodziny z dziećmi ogółem			
o liczbie dzieci	88/288	78/236	69/205
1			
2			

3	35/182	32/162	29/145
4	6/39	7/44	9/57
5	7/49	4/29	3/21
6	0	0	1/9
7 i więcej	1/9	1/9	0

Źródło: MOPS w Bisztynku

Wśród rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, najwięcej jest gospodarstw jednoosobowych oraz z 1 lub 2 dziećmi. Zmniejsza się liczba rodzin wielodzietnych.

2.2. Rodziny objęte wsparciem w zakresie świadczeń rodzinnych:

Tabela 10

Rok	Liczba rodzin
2013	584
2014	545
2015	549

Źródło: MOPS w Bisztynku

2.3. Rodziny objęte wsparciem w zakresie funduszu alimentacyjnego:

Tabela 11

Rok	Liczba rodzin/liczba osób
2013	89/135
2014	80/127
2015	83/124

Źródło: MOPS w Bisztynku

2.4. Rodziny objęte wsparciem w zakresie dodatków mieszkaniowych:

Tabela 12

Rok	Liczba rodzin
2013	174
2014	189
2015	121

Źródło: MOPS w Bisztynku

3. Wspieranie rodzin

Od 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Działania na rzecz rodziny to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, dlatego jest to tak istotne zadanie.

3.1. Asystent rodziny

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców. Efektem powinno być odzyskanie kontroli nad własnym życiem tak aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Do zadań asystenta rodziny należy, w szczególności: diagnozowanie sytuacji rodziny, projektowanie planu działania dla poszczególnych rodzin, pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej członków rodzin, wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, stała współpraca z pracownikami socjalnymi, środowiskiem lokalnym oraz innymi instytucjami.

Liczbę rodzin i liczbę dzieci w rodzinach objętych asystenturą przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13

Rok	Liczba rodzin/ liczba dzieci w rodzinach
2013	9/15
2014	15/47
2015	14/39

Źródło: MOPS w Bisztyнку

3.2 Pokrywanie kosztów pobytu w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek pokrywania części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej: 10% kosztów utrzymania w pierwszym roku pobytu, 30% w drugim roku i 50% w trzecim roku pieczy zastępczej. W roku 2015 w pieczy zastępczej przebywało 14 dzieci. Dziewięcioro w spokrewnionych rodzinach zastępczych, dwoje w zawodowej rodzinie

zastępczej, troje w wielofunkcyjnej placówce opiekuńczo-wychowawczej w Bartoszycach. Jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej. Na dzień 31.12.2015r. w pieczy przebywało 13 dzieci.

4. Uzależnienia

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest, jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, narkotyków, leków, dopalaczy. W szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Skalę tego problemu przedstawiono na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 14

Działanie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba wniosków o podjęcie działań w związku z nadużywaniem alkoholu i leczenie odwykowe	25	23	42
Liczba badań w przedmiocie uzależnienia	6	4	13
Liczba wniosków do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	4	12
Liczba rozmów motywująco-interwencyjnych przeprowadzonych z osobami z problemem alkoholowym	34	38	69
Liczba osób które dobrowolnie podjęły leczenie odwykowe	7	8	10
Liczba osób które podjęły leczenie odwykowe zobowiązane przez Sąd	5	4	6

Źródło: MOPS w Bisztyнку

5. Sytuacja osób starszych

Prognozy demograficzne jednoznacznie wskazują, że proces starzenia się społeczeństwa zintensyfikuje się w najbliższych dekadach. Wyznacznikiem starości

demograficznej (inaczej społecznej) są zauważalne zmiany polegające na wzroście udziału ludzi starych w ogólnej liczbie ludności. Proces ten spowodowany jest stopniowym wydłużaniem przeciętnej długości życia oraz spadkiem dzietności.

Poniżej przedstawiony jest wykres przedstawiający ludność gminy Bisztynek wg płci i wieku w 2013 roku, który obrazuje tendencje starzenia się mieszkańców.

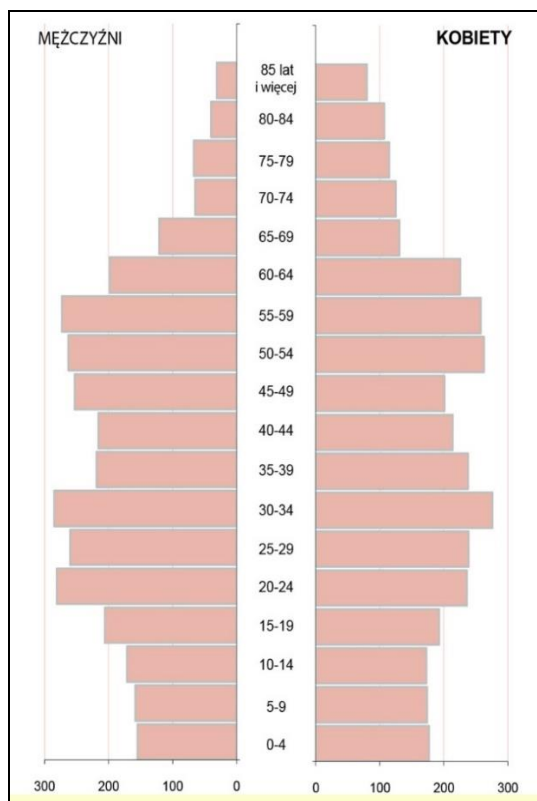

Tabela 15

Rok	Liczba osób w wieku powyżej 65 lat
2013	920
2014	924
2015	951

Źródło: MOPS w Bisztyнку

Według terminologii ONZ starzenie społeczeństwa zaczyna się, gdy udział ludności w wieku powyżej 65 lat przekroczy 7% ogółu. Wskaźnik ten, na terenie Gminy Bisztynek, w roku 2015 wynosił 15%. Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze. Na terenie gminy Bisztynek usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy osób trzecich a rodzina nie jest w stanie tej opieki zapewnić, w roku 2015 usługi świadczone były dla 15 osób w latach 2013-2014 dla 18.

Sytuacja sprawowania opieki nad starszymi i niepełnosprawnymi członkami rodziny poprawiła się znacznie po wprowadzeniu zasiłków dla opiekunów, gdzie członkowie rodziny rezygnujący z zatrudnienia, mogą ubiegać się o świadczenie. Z tej formy wsparcia korzysta 41 rodzin.

Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania osoby starszej nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej. Liczbę osób przebywających w dps oraz koszty odpłatności ponoszone przez gminę przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16

Rok	Liczba osób przebywających w dps	Odpłatność ponoszona przez gminę
2013	10	207 283 zł
2014	12	264 151 zł
2015	11	239 779 zł

Źródło: MOPS w Bisztyнку

Nie każda osoba w wieku poprodukcyjnym potrzebuje wsparcia pomocy społecznej. Aktywność osób starszych w Gminie Bisztynek w ostatnich latach się zwiększa. Działa Koło Emerytów i Rencistów, powołano Uniwersytet Trzeciego Wieku, osoby starsze uczestniczą w zajęciach rekreacyjnych (wycieczki rowerowe, aerobik, nording walking). Prowadzenie i rozwijanie tej działalności pozwala na zabezpieczenie potrzeb starszego pokolenia, a także na kształtowanie odpowiednich relacji pomiędzy starszym pokoleniem a młodszymi generacjami, zapobiegania marginalizacji ludzi starych oraz kształtowania międzypokoleniowej solidarności. Co w konsekwencji wpływa na poprawę zdrowia, samopoczucia i sprawności fizycznej.

6. Edukacja

Liczba miejsc w gminnych szkołach podstawowych, gimnazjum i przedszkolu zaspakaja rzeczywiste oczekiwania i potrzeby społeczne.

Tabela 17

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Przedszkole			87
Szkoły podstawowe ogółem:	404	396	412
- Bisztynek	228	227	241
- Sątopy	115	112	118
- Grzęda	61	57	53
Gimnazjum	187	164	146

Źródło: Placówki oświatowe na terenie Gminy Bisztynek.

7. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy. Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw łańcucha agresji. W roku 2011 Burmistrz Bisztyńka powołał Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których przemoc jest stosowana. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Burmistrzem Bisztyńka, a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust.3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie i prowadzenia procedury „Niebieska Karta”.

Tabela 18

Rok	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart
2013	15
2014	16
2015	14

Źródło: MOPS w Bisztyńku

8. Przestępczość

Przestępczość – jest to zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami:

- stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego,
- wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

Ogólną liczbę przestępstw popełnionych na terenie Gminy Bisztynek w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19

Rodzaj przestępstwa	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Bójka i pobicie	2	2	1
Kradzież	15	15	12
Kradzież z włamaniem	11	4	5
Rozbój	1	0	1
Zniszczenie mienia	5	6	2
Uszczerbek na zdrowiu	0	3	1

Źródło: Posterunku Policji w Bisztyнку

Przestępczość na terenie gminy, w ciągu kilku ostatnich lat, utrzymuje się na podobnym raczej niskim poziomie.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „mocnych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jej wzmocnieniu;
- „słabych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać;
- „szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio

podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

- „zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra baza edukacyjna, kulturowa i sportowa • relatywnie niskie koszty pracy i liczące się zasoby siły roboczej • zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej • skuteczność w wykorzystaniu programów poprawy kapitału ludzkiego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • aktywna część mieszkańców • poparcie władz lokalnych dla inicjatyw inwestycyjnych • dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej, • działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących, • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego • wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • szeroka oferta sportowa i kulturalna • funkcjonowanie na terenie gminy placówek służby zdrowia, • wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych otwartość na nowe rozwiązania. • istnienie Uniwersytetu Trzeciego wieku • organizacja prac społeczno użytecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne zjawiska demograficzne (starzenie się populacji, emigracja ludzi młodych i wykształconych) • struktura wykształcenia oraz niska aktywność społeczna mieszkańców gminy • pokoleniowe uzależnienie od korzystania z pomocy społecznej • słabość organizacji pozarządowych • słabo rozwinięte wyższe potrzeby mieszkańców gminy, niska świadomość społeczna • niska zamożność mieszkańców: niskie płace, bezrobocie, praca na „czarno” • niedostateczne zagospodarowanie turystyczne • niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, • niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin, • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • istnienie szarej sfery zatrudnienia, • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, • brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych i komunalnych, • brak poradni rodzinnych, • wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie środków zewnętrznych w kolejnych perspektywach finansowania, • współpraca z samorządami w kraju i za granicą, tworzenie powiązań partnerskich w różnych sferach w celu rozwiązania różnych problemów rozwojowych • wsparcie państwa w budowę kapitału społecznego • upowszechnienie zdrowego trybu życia i aktywnego spędzanie czasu • rozwój popytu na usługi specjalistyczne z zakresu rehabilitacji, geriatry, dietetyki itp. oraz rozwój tzw. srebrnej gospodarki • polityka prorodzinna państwa • ciągły wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, • regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zabezpieczenia środków w budżetach samorządów na pokrycie udziału własnego w programach ze środków UE • niestabilna polityka państwa i niestabilne i niejasne przepisy krajowe • możliwość ograniczenia środków dotacyjnych, • przegranie konkurencji na rynku produktów i usług z innymi gminami i regionami w Polsce • silna konkurencja turystyczna innych obszarów i regionów UE • niedostateczne zachęty ze strony państwa do współpracy producentów rolnych, • alienacja społeczna, • preferowanie konsumpcyjnego stylu życia, • osłabianie funkcji opiekuńczej rodziny, • niekorzystne zjawiska demograficzne brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, • niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej, • niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • rosnąca ilość rodzin wieloprotymowych, • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, • brak dostatecznych środków finansowych samorządu

IV. Adresaci strategii

Adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Bisztynek, zarówno osoby samotne jak i rodziny, które wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

V. Cele strategii

1. Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne.

Kierunki działań:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji, zwłaszcza wielodzietnym, niepełnym oraz zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej, w postaci pracy socjalnej oraz asystentury rodzinnej.
- 2) Rozwijanie specjalistycznego poradnictwa, w tym poradnictwa rodzinnego.
- 3) Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (np. zabezpieczenie posiłków, stypendiów itp.).
- 4) Rozwój grup wsparcia, grup samopomocowych i edukacyjnych.
- 5) Tworzenie programów lub projektów (np. w zakresie propagowania życia rodzinnego i wspólnego spędzania czasu, zdrowego żywienia, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym itp.).
- 6) Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny z instytucjami i organizacjami działającymi w tej przestrzeni.
- 7) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia sportowe, rekreacyjne, kulturalne itp.).
- 8) Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin, upowszechnianie wartości rodzinnych, promocja prawidłowego funkcjonowania rodzin.
- 9) Modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych a także zatrudnienie osób prowadzących zajęcia (opiekunów, animatorów kultury i sportu) w celu lepszego wykorzystania zasobów gminy dla potrzeb rozwoju dzieci i młodzieży.
- 10) Edukacja ekologiczna mająca na celu podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw dbania o środowisko naturalne.
- 11) Promocja zdrowej żywności i diety, dbałości o higienę i kulturę fizyczną, a także zachęcanie do udziału w okresowych badaniach profilaktycznych mających na celu wczesne wykrywanie różnych schorzeń, w szczególności tzw. chorób cywilizacyjnych (np. cukrzyca, alergie, nowotwory), kursy pierwszej pomocy.
- 12) Organizacja zajęć w ramach „Szkoły dla rodziców i wychowawców” oraz innych form edukacji dotyczących rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych.

- 13) Utworzenie i rozwój sieci placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, kluby, świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne).
- 14) Realizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych doskonalących wiedzę i umiejętności oraz rozwijających pasje i zainteresowania dzieci i młodzieży.
- 15) Organizacja lub udział w szkoleniach, warsztatach, kursach, studiach i wizytach studyjnych realizowanych przez podmioty zewnętrzne, dających możliwość nabywania i podnoszenia kompetencji zawodowych oraz poznawania dobrych praktyk w zakresie pracy z rodziną.

<i>CEL 1: Wzmacnianie trwałości rodziny i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne</i>				
Lp.	Rodzaj działania	Ramy czasowe	Realizator	Wskaźniki
1	Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji, zwłaszcza wielodzietnym, niepełnym oraz zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej, w postaci pracy socjalnej oraz asystentury rodzinnej.	2016-2025	MOPS	Formy wsparcia, liczba rodzin
2	Rozwijanie specjalistycznego poradnictwa, w tym poradnictwa rodzinnego.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Rodzaje wsparcia, liczba porad, liczba osób
3	Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (np. zabezpieczenie posiłków, stypendiów itp.).	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba dzieci objętych wsparciem
4	Rozwój grup wsparcia, grup samopomocowych i edukacyjnych.	2016-2025	MOPS, placówki oświatowe,	Liczba tworzonych grup
5	Tworzenie programów lub projektów (np. w zakresie propagowania życia rodzinnego i wspólnego spędzania czasu, zdrowego żywienia, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym itp.).	2016-2025	MOPS, placówki oświatowe, ośrodek kultury	Liczba programów i projektów

6	Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny z instytucjami i organizacjami działającymi w tej przestrzeni.	2016-2025	MOPS, placówki oświatowe, ośrodek kultury	Liczba instytucji i organizacji, liczba wspólnych działań
7	Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia sportowe, rekreacyjne, kulturalne itp.).	2016-2025	placówki oświatowe, ośrodek kultury, organizacje pozarządowe	Oferta dla dzieci i młodzieży, liczba uczestników
8	Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin, upowszechnianie wartości rodzinnych, promocja prawidłowego funkcjonowania rodzin.	2016-2025	placówki oświatowe, ośrodek kultury, organizacje pozarządowe, MOPS	Liczba przedsięwzięć
9	Modernizacja i doposażenie świetlic wiejskich oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych a także zatrudnienie osób prowadzących zajęcia (opiekunów, animatorów kultury i sportu) w celu lepszego wykorzystania zasobów gminy dla potrzeb rozwoju dzieci i młodzieży.	2016-2025	Urząd Miejski, ośrodek kultury, organizacje pozarządowe	Liczba funkcjonujących świetlic
10.	Edukacja ekologiczna mająca na celu podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw dbania o środowisko naturalne	2016-2025	Placówki oświatowe, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Liczba spotkań, warsztatów, konferencji
11.	Promocja zdrowej żywności i diety, dbałości o higienę i kulturę fizyczną, a także zachęcanie do udziału w okresowych badaniach profilaktycznych mających na celu wczesne wykrywanie różnych schorzeń, w szczególności tzw. chorób cywilizacyjnych (np. cukrzyca, alergie, nowotwory), kursy pierwszej pomocy.	2016-2025	Placówki oświatowe, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, MOPS	Liczba szkoleń, warsztatów, wykładów.
12	Organizacja zajęć w ramach „Szkoły dla rodziców i wychowawców” oraz innych form edukacji dotyczących rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych.	2016-2025	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,	Liczba edycji, liczba uczestników

13	Utworzenie i rozwój sieci placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, kluby, świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne).	2016-2025	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS	Liczba placówek, liczba uczestników
14	Realizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych doskonalących wiedzę i umiejętności oraz rozwijających pasje i zainteresowania dzieci i młodzieży.	2016-2025	Placówki oświatowe, ośrodek kultury, organizacje pozarządowe, MOPS	Liczba i formy zajęć, liczba uczestników
15	Organizacja lub udział w szkoleniach, warsztatach, kursach, studiach i wizytach studyjnych realizowanych przez podmioty zewnętrzne, dających możliwość nabywania i podnoszenia kompetencji zawodowych oraz poznawania dobrych praktyk w zakresie pracy z rodziną.	2016-2025	MOPS ,placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,	Liczba i formy zajęć, liczba uczestników

2. Zmniejszanie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Kierunki działań:

- 1) Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej dostosowanej do potrzeb, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
- 2) Poprawia warunków mieszkaniowych, wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych.
- 3) Realizacja świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- 4) Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób wykluczonych (np. motywowanie do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego itp.).
- 5) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy (np. upowszechnianie ofert pracy i informacji o szkoleniach, informacja o usługach poradnictwa zawodowego itp.),
- 6) Aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją poprzez udział w warsztatach, kursach i szkoleniach,

- 7) Organizowanie prac społecznie-użytecznych, robót publicznych, zatrudnienie wspieranego.
- 8) Rozwój specjalistycznego poradnictwa przede wszystkim wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.
- 9) Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych (pomoc w opłatach mieszkaniowych, skierowanie do placówek działających na rzecz bezdomnych, lokale socjalne).
- 10) Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej.
- 11) Funkcjonowanie klubu integracji społecznej.
- 12) Utworzenie młodzieżowego klubu integracji społecznej.
- 13) Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo.
- 14) Edukacja ekonomiczna dzieci i młodzieży oraz dorosłych realizowana w formie spotkań, warsztatów, akcji informacyjno-promocyjnych w szerokim zakresie dotyczącym m.in. gospodarowania budżetem domowym, praw konsumenckich, zaciągania pożyczek i kredytów itp.
- 15) Wspieranie rodzin w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, a także nabywania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- 16) Organizowanie zbiorów żywności, odzieży i innych podstawowych dóbr z przeznaczeniem dla najbardziej potrzebujących, w szczególności rodzin wielodzietnych i niepełnych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 17) Pomoc dla osób i rodzin doświadczających trudności finansowych związanych z zobowiązaniami bieżącymi lub z przeszłości (spłacanie zaległości i długów).
- 18) Realizacja programów w zakresie prewencji przed utratą mieszkania, eksmisją i bezdomnością przez zwiększenie zasobu mieszkaniowego gminy o nowe mieszkania komunalne oraz lokale socjalne, a także wspieranie rozwoju różnych form budownictwa społecznego.

CEL 2 : Zmniejszenie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego

Lp.	Rodzaj działania	Ramy czasowe	Realizator	Wskaźniki
1	Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej dostosowanej do potrzeb, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	2016-2025	MOPS	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem
2	Poprawia warunków mieszkaniowych, wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych	2016-2025	MOPS	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem
3	Realizacja świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów	2016-2025	MOPS	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem
4	Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób wykluczonych (np. motywowanie do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego itp.)	2016-2025	MOPS, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, zespół interdyscyplinarny	Liczba osób objętych wsparciem
5	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy (np. upowszechnianie ofert pracy i informacji o szkoleniach, informacja o usługach poradnictwa zawodowego itp.),	2016-2025	MOPS	Rodzaje współpracy
6	Aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją poprzez udział w warsztatach, kursach i szkoleniach	2016-2025	MOPS	Liczba osób objętych wsparciem
7	Organizowanie prac społecznie-użytecznych, robót publicznych, zatrudnienie wspieranego	2016-2025	Urząd Miejski, MOPS	Liczba osób
8	Rozwój specjalistycznego poradnictwa przede wszystkim wsparcia psychologicznego i terapeutycznego	2016-2025	MOPS	Rodzaje wsparcia, liczba porad, liczba osób

9	Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych (pomoc w opłatach mieszkaniowych, skierowanie do placówek działających na rzecz bezdomnych, lokale socjalne).	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba osób objętych pomocą, liczba przydzielonych lokali socjalnych i mieszkań komunalnych
10.	Wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba utworzonych podmiotów
11.	Funkcjonowanie klubu integracji społecznej.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Formy pracy, liczba uczestników
12.	Utworzenie młodzieżowego klubu integracji społecznej.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Formy pracy, liczba uczestników
13	Realizacja programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba programów, liczba uczestników
14	Edukacja ekonomiczna dzieci i młodzieży oraz dorosłych realizowana w formie spotkań, warsztatów, akcji informacyjno-promocyjnych w szerokim zakresie dotyczącym m.in. gospodarowania budżetem domowym, praw konsumenckich, zaciągania pożyczek i kredytów itp.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Formy działań, liczba uczestników
15	Wspieranie rodzin w zakresie rozwiązywania problemów socjalnych, a także nabywania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Formy wsparcia, liczba uczestników
16	Organizowanie zbiorów żywności, odzieży i innych podstawowych dóbr z przeznaczeniem dla najbardziej potrzebujących, w szczególności rodzin wielodzietnych i niepełnych zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2016-2025	MOPS, wolontariusze, organizacje pozarządowe	Liczba zbiorów, liczba osób które otrzymały wsparcie
17	Pomoc dla osób i rodzin doświadczających trudności finansowych związanych z	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Formy wsparcia, liczba osób

	zobowiązaniami bieżącymi lub z przeszłości (spłacanie zaległości i długów).			
18	Realizacja programów w zakresie prewencji przed utratą mieszkania, eksmisją i bezdomnością przez zwiększenie zasobu mieszkaniowego gminy o nowe mieszkania komunalne oraz lokale socjalne, a także wspieranie rozwoju różnych form budownictwa społecznego.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba programów, liczba osób, liczba mieszkań

3. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Kierunki działań:

- 1) Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom tego potrzebującym (usługi opiekuńcze, usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy) w celu jak najdłuższego utrzymania ich w środowisku zamieszkania
- 2) Praca socjalna z rodziną na rzecz wsparcia, wzmocnienia zaangażowania w pomoc i opiekę nad starszym lub niepełnosprawnym członkiem rodziny.
- 3) Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 4) Organizacja różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowej osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących, w tym chorych psychicznie.
- 5) Realizacja akcji i imprez lokalnych służących pogłębianiu wiedzy, integracji oraz przełamywaniu stereotypów dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych.
- 6) Zaangażowanie osób starszych w inicjatywy wolontarystyczne sprzyjające wymianie międzypokoleniowej oraz kultywowaniu tradycji i zwyczajów.
- 7) Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, a także w miejscach powszechnie uczęszczanych (ulice, skwery, sklepy itp.).
- 8) Upowszechnianie pomocy sąsiedzkiej oraz wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
- 9) Zapewnienie dostępu do opieki instytucjonalnej w formie pobytu w domu pomocy społecznej lub dziennym ośrodku wsparcia, udzielającym pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a także stymulującym intelektualną, psychiczną i fizyczną sprawność osób starszych i niepełnosprawnych.

CEL 3. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Lp.	Rodzaj działania	Ramy czasowe	Realizator	Wskaźniki
1	Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom tego potrzebującym (usługi opiekuńcze, usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy) w celu jak najdłuższego utrzymania ich w środowisku zamieszkania	2016-2025	MOPS	Liczba osób objętych wsparciem
2	Praca socjalna z rodziną na rzecz wsparcia, wzmocnienia zaangażowania w pomoc i opiekę nad starszym lub niepełnosprawnym członkiem rodziny.	2016-2025	MOPS	Liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną
3	Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.	2016-2025	MOPS	Formy działań liczba instytucji
4	Organizacja różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowej osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących, w tym chorych psychicznie.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Formy działań, liczba uczestników
5	Realizacja akcji i imprez lokalnych służących pogłębianiu wiedzy, integracji oraz przełamywaniu stereotypów dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Formy działań, liczba imprez, liczba uczestników
6	Zaangażowanie osób starszych w inicjatywy wolontarystyczne sprzyjające wymianie międzypokoleniowej oraz kultywowaniu tradycji i zwyczajów.	2016-2025	MOPS	Formy działań, liczba osób
7	Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, a także w miejscach powszechnie uczęszczanych (ulice, skwery, sklepy itp.).	2016-2025	Urząd Miejski,	Liczba zlikwidowanych barier

8	Upowszechnianie pomocy sąsiedzkiej oraz wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	2016-2025	MOPS	Formy działań, liczba osób
9	Zapewnienie dostępu do opieki instytucjonalnej w formie pobytu w domu pomocy społecznej lub dziennym ośrodku wsparcia, udzielającym pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a także stymulującym intelektualną, psychiczną i fizyczną sprawność osób starszych i niepełnosprawnych.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba osób

4. Rzwiazywanie problemów uzaleznien i przemocy w rodzinie

Kierunki dzialan:

- 1) Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiazywania Problemow Alkoholowych.
- 2) Prowadzenie dzialan profilaktycznych w szkolach, prowadzenie kampanii spolecznych, profilaktyka doroslych.
- 3) Rozwoj wspolpracy instytucji i organizacji dzialajacych w sferze przeciwdzialania uzaleznieniom.
- 4) Kontynuowanie prac zespolu interdyscyplinarnego ds. przeciwdzialania przemocy w rodzinie.
- 5) Rozwoj specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego /terapia indywidualna i grupowa/.
- 6) Rozwoj grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 7) Realizacja programow korekcyjno-edukacyjnych dla sprawcow przemocy w rodzinie.
- 8) Wzmocnienie wspolpracy pomiedzy lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie monitorowania srodowisk zagrozonych lub juz dotknietych przemocą, uzaleznieniami, przestepczoscia i innymi dysfunkcjami oraz wymiany informacji oraz realizacji wspolnych programow na rzecz przeciwdzialania oraz minimalizowania dysfunkcji spolecznych.

CEL 4. Rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

Lp.	Rodzaj działania	Ramy czasowe	Realizator	Wskaźniki
1	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2016-2025	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPS, Urząd Miejski	Wskaźniki programu
2	Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, prowadzenie kampanii społecznych, profilaktyka dorosłych.	2016-2025	Placówki oświatowe, MOPS, Urząd Miejski	Liczba działań, liczba uczestników
3	Rozwój współpracy instytucji i organizacji działających w sferze przeciwdziałania uzależnieniom.	2016-2025	MOPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba instytucji i organizacji, formy współpracy
4	Kontynuowanie prac zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2016-2025	MOPS, Urząd Miejski	Liczba rodzin objętych procedurą NK
5	Rozwój specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego /terapia indywidualna i grupowa	2016-2025	MOPS, placówki oświatowe, Urząd Miejski	Rodzaje wsparcia, liczba porad, liczba uczestników
6	Rozwój grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	2016-2025	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba grup, liczba uczestników
7	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	2016-2025	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba edycji, liczba uczestników
8	Wzmocnienie współpracy pomiędzy lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie monitorowania środowisk zagrożonych lub już dotkniętych przemocą, uzależnieniami, przestępczością i innymi dysfunkcjami oraz wymiany informacji oraz realizacji wspólnych programów na rzecz przeciwdziałania oraz minimalizowania dysfunkcji społecznych.	2016-2025	MOPS, organizacje pozarządowe	Liczba instytucji, formy współpracy

VI. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.

Zakłada się, że ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bisztynek obejmują lata 2016-2025, realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje),
- środki funduszy krajowych (PFRON),
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (RPO WiM),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,
- projekty konkursowe w ramach środków z MPiPS,
- Fundusz Pracy
- Program dostarczania żywności FEAD (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym);
- innych środków pozyskanych w trakcie realizacji strategii.

VII. Monitoring i ewaluacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bisztynek na lata 2016–2025 będzie na bieżąco monitorowana i ewaluowana. Dane o realizacji zadań wynikających ze strategii będą corocznie przedstawiane w ramach sprawozdania z realizacji zadań Ośrodka Pomocy Społecznej składanego Radzie Miejskiej w Bisztyнку. Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być aktualizowana i udoskonalana, mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy na realizację projektów ze sfery społecznej. Opracowana strategia służyć ma lepszej, bardziej skutecznej i efektywniejszej realizacji działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bisztynek.